

ISSN 0406 - 3597

E- ISSN 1308-8122

Bitki Koruma

Bülteni

(PLANT PROTECTION BULLETIN)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

adına

Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
tarafından üç ayda bir yayınlanır.

Cilt : 54
Ek Yayın : 1

BİTKİ KORUMA BÜLTENİ
PLANT PROTECTION BULLETIN

2014, 54, Ek Yayın:1
ISSN 0406-3597
E- ISSN 1308-8122

Sahibi(Owner)	Dr. Suat KAYMAK	
Sorumlu Müdür(Editor in chief)	Dr. Ayşe ÖZDEM	
Yayın Kurulu(Editorial Board)	Dr. Suat KAYMAK	Dr Arzu AYDAR
	Dr. Ayşe ÖZDEM	Dr. Burcu TURGAY
	Dr. Selçuk BAŞARAN	Şenol ALTUNDAĞ
	Dr. Mustafa ÖZDEMİR	Emre Evlice
	Dr. E. Numan BABAROĞLU	Sirel OZAN
	Dr. Cem ERDOĞAN	Kemal DEĞİRMENCİ
	Dr. Aynur KARAHAN	

Basım Yılı (Publication year): 2014

Bitki Koruma Bülteni hakemli bir dergidir. Üniversite öğretim üyeleri ile Araştırma Enstitüsü Uzmanları Bültenin hakemleridir. Dergi Türkiye'nin bitki koruma çalışmalarını içerir.

Makale Özetleri, Agroforestry Abstracts, Biocontrol News and Information, CAB Abstracts, Crop Science Database, Environmental Impact, Field Crop Abstracts, Forest Products Abstracts, Forest Science Database, Forestry Abstracts, Global Health, Horticultural Science Database, Maize Abstracts, Nematological Abstracts, Organic Research Database, Ornamental Horticulture, Parasitology Database, Plant Breeding Abstracts, Plant Genetics and Breeding Database, Potato Abstracts, Referativnyi Zhurnal, Review of Medical and Veterinary Entomology, Review of Plant Pathology, Seed Abstracts, Soil Science Database, Soils and Fertilizers, Soybean Abstracts, Weed Abstracts ve Zoological Record, tarafından taranmaktadır.

Bitki Koruma Bülteni, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü adına Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından yılda dört kez yayınlanmaktadır.

Plant Protection Bulletin is a refereed journal. The members of universities and specialists working at Research Institutes are redactors of this Journal. It includes research papers on plant protection of Turkey.

Abstracted/Indexed in Agroforestry Abstracts, Biocontrol News and Information, CAB Abstracts, Crop Science Database, Environmental Impact, Field Crop Abstracts, Forest Products Abstracts, Forest Science Database, Forestry Abstracts, Global Health, Horticultural Science Database, Maize Abstracts, Nematological Abstracts, Organic Research Database, Ornamental Horticulture, Parasitology Database, Plant Breeding Abstracts, Plant Genetics and Breeding Database, Potato Abstracts, Referativnyi Zhurnal, Review of Medical and Veterinary Entomology, Review of Plant Pathology, Seed Abstracts, Soil Science Database, Soils and Fertilizers, Soybean Abstracts, Weed Abstracts and Zoological Record.

Plant Protection Bulletin is a quarterly publication of the Directorate of Plant Protection Central Research Institute in name of Ministry of Food, Agriculture and Livestock, The General Directorate of Agricultural Research and Policies.

Yazışma Adresi (Corresponding address):

Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Gayret Mahallesi Fatih Sultan Mehmet Bulvarı No:66 P.K. 49
06172 Yenimahalle/ANKARA/TÜRKİYE

Tel: +90 312 344 59 93 (4 lines)

Fax: +90 312 315 15 31

e-mail: bkbulten@yahoo.com

bitkikorumabulteni@zmmae.gov.tr

web: www.bitkikorumabulteni.gov.tr

BİTKİ KORUMA BÜLTENİ

Cilt: 54,

Ek Yayın: 1

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Birişik N., Dursun N., Yıldız G. ve Ağaçe A., Bitki Sağlığında Zararlı Organizmaların Bildirimi	1

PLANT PROTECTION BULLETIN

Volume: 54

Supplement: 1

CONTENTS

	Page
Birişik N., Dursun N., Yıldız G. ve Ağaçe A., Pest Reporting in Plant Health	1

Bitki Sağlığında Zararlı Organizmaların Bildirimi

Nevzat BİRİŞİK¹ Nuriye DURSUN¹ Gülay YILDIZ¹ Asuman AGAÇE¹

SUMMARY

Pest Reporting in Plant Health

Plant production is an indispensable activity for mankind to procurement of animal and plant originated foodstuff. Insects, fungi, bacteria, viruses etc. are considered as harmful organisms which are the most important limitation factor of plant production. It is known that the average yield loss due to harmful organisms, despite plant protection activity, is about 35%, and 60-100% in case of no combat. To protect production areas from entering of new pests is most important tool to avoid or decrease this loss. Therefore, all public authorities are taken some legislative measures to prevent country from new pest entrance and spread of the limited pest inside the country. Those legislative measures known as Quarantine and are applied according to International Plant Protection Convention (IPPC) in frame of country and regional needs by some technical justification. Pest Reporting is one of the most important matters of quarantine activities. Pest reports are providing date to the stakeholder's to perform risk analyses for protection of production side and take necessary measures for trade activity. Pest reporting about new finding, outbreak or eradication is a compulsory activity according to national and international rules in plant health such as human and animal health. National Plant Protection Organization is authorized and responsible about date collecting, date confirmation and conducting pest report regarding national and international regulations. In Turkey, law no 5996 authorize the Ministry of Food, Agriculture and Livestock about pest reporting in plant health and Directorate General of Food and Control is in charge for this issue.

Keywords: plant health, quarantine, harmful organisms, reporting

ÖZET

Bitkisel üretim, insanoğlu için gerekli bitkisel ve hayvansal gıda üretimi açısından vazgeçilmez bir faaliyettir. Bitkisel üretimi sınırlayan en önemli faktörlerin başında zararlı organizma olarak tarif edilen böcekler, funguslar, bakteriler, virüsler vb. gelmektedir. Bitkisel üretimde zararlı organizmalar nedeniyle ortaya çıkan ürün kaybı mücadeleye rağmen yaklaşık % 35, mücadele yapılmadığı zaman ise % 60-100 olarak kabul edilmektedir. Bu kayıpların önlenmesi veya azaltılması üretim alanlarının yeni zararlı organizmalardan korunmasıyla mümkündür. Bu amaçla tüm dünyada kamu otoriteleri

---

¹ Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Eskişehir yolu 9. Km Lodumlu/Ankara
Sorumlu yazar: nevzat.birisik@tarim.gov.tr

tarafından zararlı organizmaların ülkeye girişini önlemek, eğer sınırlı olarak bulunuyorsa yayılmasını durdurmak için yasal tedbirler alınır. Karantina tedbiri olarak ifade edilen bu yasal mücadele Uluslararası Bitki Sağlığı Sözleşmesi (IPPC) ve ilgili standartlar çerçevesinde, bölge ve ülke koşulları değerlendirilerek bazı teknik düzenlemeleri de içerecek şekilde yapılır. Karantina uygulamaları içerisinde en önemli hususlardan biri “Zararlı Organizma Bildirimi”dir. Zararlı organizmaların bildirimi yeni tespit edilen organizmalar için gerekli risk analizlerinin yapılarak üretim alanları ve ticaret için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar. İnsan ve hayvan sağlığında olduğu gibi bitki sağlığında da herhangi bir karantina organizmasının varlığı, yayılması ve eradikasyonuna ait bildirimlerin yapılması ulusal ve uluslararası mevzuata göre mecburidir. İlgili mevzuat zararlı bildirim konusunda ülkelerin bitki sağlığından sorumlu resmi otoritelerini gerekli verileri toplamak, doğrulamak ve ilgili taraflara duyurmak konusunda yetkili ve sorumlu kılmıştır. Ülkemizde 5996 sayılı kanun, bitki sağlığında zararlı organizma bildirimi konusunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını yetkili kılmış olup bu işlemler Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yürütölmektedir.

Anahtar kelimeler: bitki sağlığı, karantina, zararlı organizma, bildirim

GİRİŞ

Dünyada yaşanan gelişmeler, geleceğin en önemli sektörlerinden birinin tarım olacağını göstermektedir. Tarım, yalnızca insanların temel ihtiyaçlarının karşılanması için değil, aynı zamanda ülkelerin milli gelirinin yükseltilmesi, sanayiye hammadde sağlaması ve önemli bir istihdam alanı olması açısından da son derece önemli ve stratejik bir alandır. Dünyada yaşanan değişim ve gelişmelere paralel olarak, Türkiye’de bitkisel üretimde ekonomik, sosyal, çevresel ve uluslararası gelişmeleri bir bütün olarak ele alan rekabet gücü yüksek ve sürdürülebilir bir tarım sektörünün oluşturulması gıda güvenliğinin sağlanması için son derece önemlidir.

Gıda güvenliğinin sağlanmasıdaki en önemli unsurlardan biri sürdürülebilir bitkisel üretimdir. Bu açıdan gıda güvenliği ve gıda güvenilirliğini temin edecek bitki sağlığı faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütölmeye doğal kaynakların korunması ve güvenilir gıda arzı için hayati öneme sahiptir. Karantina olarak tarif edilen “Zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bulaşma ihtimali bulunan madde ve malzemelerin kontrol altına alınması” çalışmaları bitki sağlığındaki en önemli faaliyet alanlarından biridir.

Ülkede varlığı bilinmeyen zararlı organizmaların veya ülkenin belirli bölgesinde sınırlı olarak bulunan zararlı organizmaların başka bölgelerdeki varlığının veya karantinaya tabi zararlı organizmanın bir üretim bölgesinde tespit edilmesinin yetkili otoritelere bildirilmesi, gerekli karantina tedbirlerinin alınması için yasal bir zorunluluk ve teknik bir gerekliliktir. Aynı şekilde epidemik durumların ortaya çıkması, herhangi bir zararlı organizmanın eradikasyonuna dair bilginin paylaşılması da yasal ve teknik açıdan aynıdır. Bu bildirimlerin yetkili otoritelere yapılması, söz konusu zararlı organizmalarla ilgili zararlı risk analizlerinin yapılarak ülke içinde veya ticaret yapılan ülkelerde veya zararlı organizmanın yayılma potansiyeli olan ülkelerde gerekli karantina ve ticari tedbirlerin alınmasını ve ekonomik kayıpların azaltılmasını sağlar.

Zararlı organizma bildirimi, ulusal ve uluslararası kanun, antlaşma ve uygulamalar nedeniyle bir zorunluluktur. Özellikle araştırma-geliştirme faaliyeti ile uğraşan bilim

insanlarının, uygulamadan sorumlu kamu personelinin, üreticilerin, bitki ve bitkisel ürün ticareti ile uğraşanların tespit ettikleri zararlı organizma veya karantinaya tabi zararlı organizmalarla ilgili bildirimleri, zamanında ve usulüne uygun olarak yapmaları, zararlı organizmaların yayılmasının önlenmesine ve olası önemli ekonomik kayıpların engellenmesine büyük katkı sağlayacaktır. Ülkemizde zararlı organizma bildirimlerinin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılması gerekmektedir. Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü bu konuda ulusal temas noktası olup, uluslararası ilişkiler bağlamında da zararlı organizma bildirimleri, karantina, risk analizi gibi bitki sağlığı konularında yetkili ve sorumlu kamu otoritesi durumundadır.

1. Zararlı organizma bildiriminin yapılma nedenleri

Bitkisel üretimde ekonomik kayıplara yol açan zararlı organizmaların bildirimleri; zararlı organizmaların bir bölge veya ülkedeki durumu, o ülkede veya komşu ülkede alınacak bitki sağlığı tedbirleri ile yapılan düzenlemelerin gözden geçirilmesi açısından önemlidir. Zararlı organizmalara dair bilgilerin zamanında ve doğru şekilde dünya ile paylaşımı, bitki kaynaklarının korunması, bitki ve bitkisel ürünlerin güvenli ticaretini mümkün kılarak bu yolla gıda güvenliğinin teminine katkı sağlar. Bu sebeple zararlı organizma bildirimleri, aşağıda detayları verilen uluslararası anlaşmalar çerçevesinde taraf ülkeler için bir zorunluluktur. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO) ve her ikisinin birlikte kurduğu Ticareti Desteklemek için Standart Geliştirme Örgütü (STDF), bu anlaşmalara taraf olan ülkelere yeni zararlı organizmaların ortaya çıkışı ve yaygınlık durumu hakkında diğer üye ülkelerin bilgilendirilmesini istemektedir. Bu bilgiler, diğer ülkeler tarafından bitki ve bitkisel ürün ticareti ile bağlantılı risklerin değerlendirilmesi ve bu risklerin yönetilmesi amacıyla alınması gerekli tedbirlerin belirlenmesi ve gerektiğinde revize edilmesi için kullanılmaktadır. Bu amaçla, yeni zararlı organizmaların bildirimleri kadar, epidemilerin ve başarılı mücadele çalışmaları sonucu eradike edilmiş zararlı organizmaların bildirimleri de önem taşımaktadır. Yapılan bu bildirimler zararlı organizmaların yerküredeki dağılımının belirlenmesine ve uluslararası mücadele stratejileri ve uygulamalarının gerçekleştirilmesine ve iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. Zararlı organizma bildirimleri ile ilgili uluslararası gereklilikler

2.1 Ülke içinde yapılan zararlı organizma tespitlerinin bildirimine yönelik gereklilikler

Bitki sağlığı ile ilgili uluslararası mevzuat çalışmaları; kıtalar arası artan bitki ve bitkisel ürün ticaretine paralel olarak bitki hastalık ve zararlılarında görülen artış nedeniyle başlamıştır. İlk uluslararası bitki sağlığı anlaşması; Önemli bir bağ zararlısı olan flokseranın (*Phyloxera vastatrix*) kontrolü amacıyla 3 Kasım 1881 yılında imzalanmıştır. Bu anlaşmanın sağladığı faydaların görülmesinden sonra İsviçre'nin Bern şehrinde 15 Nisan 1889 yılında bu anlaşmaya bazı başka zararlılarda ilave edilmiştir. Birinci dünya savaşından sonra 16 Nisan 1926 yılında Roma'da ilk kez "Uluslararası Bitki Koruma Konvansiyonu- International Plant Protection Convention (IPPC)" imzalanmıştır. İkinci dünya savaşından sonra milletler cemiyetinin yıkılması ve yerine Birleşmiş Milletler

Örgütünün kurulmasından sonra 1951 yılında Őu anda geçerli olan ve ülkemizin 1988 yılında imzaladığı yeni IPPC imzalanmıştır. Bu antlaşma 1997 yılında revize edilerek son hali verilmiŐtir. Bu antlaşma kurulan Commision on Phytosanitary Measures (CPM) organıyla tüm üye ülkelerde FAO tarafından icra edilmektedir (Anonim, 2014a).

Bu antlaŐmanın 4, 7 ve 8. maddeleri, antlaŐmaya taraf olan her ülkenin yetkili, tek bir bitki sağlığı otoritesi National Plant Protection Organization (NPPO) kurmasını ve bu otoritenin antlaŐmaya taraf ülkelere, ülkede bulunan veya yeni tespit edilen zararlı organizmalar ile epidemik durumlar veya bir zararlı organizmanın başka bir bölgeye yayılması durumunu bildirme zorunluluğu getirmektedir. Ülkemizde bu görev 5996 sayılı Kanun kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne verilmiŐtir. Bu bildirimlerin nasıl yapılacağının ana prensipleri, FAO tarafından IPPC antlaŐmasının teknik düzenlemeleri olarak yayınlanan “Bitki Sağlığı Tedbirlerine İlişkin Uluslararası Standartlar” (International Standards for Phytosanitary Measures, ISPMs) ile belirlenmektedir. Bu standartlardan ISPM 8 (Determination of Pest Status in an Area; Bir alandaki Zararlı Durumunun Belirlenmesi), ISPM 9 (Guidelines for Pest Eradication Programmes; Zararlı Eradikasyon Programlarına Yönelik Rehber) ve ISPM 17 (Pest Reporting; Zararlı Bildirimi) zararlı bildirim ve bir bölgedeki zararlı durumunun nasıl bildirileceğini belirlemektedir (Anonim 2014b).

IPPC antlaŐmasının 9. maddesi gereği 1951 yılında Avrupa ve Akdeniz Bitki Koruma Örgütü (European and Mediterranean Plant Protection Organization, EPPO)’nün kuruluş antlaŐması imzalanmıştır. Bu antlaŐmanın 5 ve 6. maddeleri üye ülkelerin zararlı organizma bildirimlerini yapmaları gerektiğini belirterek EPPO’ya bu konuda bir organizasyon görevi vermektedir (Anonim, 2014c). Türkiye’nin kurucu üyesi olduğu EPPO, zararlı organizma bildirim usul ve esasları ile ilgili olarak PM 1(5)1 standardını ve zararlı bildirim formatını yayınlamıŐtır (Anonim 2014ç).

Zararlı organizmaların bildirimini uluslararası bir zorunluluk haline getiren metinlerden biri de WTO Kuruluş AntlaŐması’na ek olarak imzalanan sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin uygulanmasına ilişkin 1995 tarihli “Sağlık ve Bitki Sağlığı AntlaŐması” (Agreement on the Sanitary and Phytosanitary, SPS) dir. Ülkemiz WTO’nın kurucu üyelerinden biri olup, SPS antlaŐmasının da taraf ülkeleri arasındadır. Bu antlaşma WTO’na üye ülkelerin prensip olarak diğer ülkelere karşı haksız, ayrımcı ve korumacı bir Şekilde uygulama olmadan insan, hayvan ve bitki sağlığıyla ilgili her türlü tedbiri almalarını mümkün kılmaktadır. Ancak, bu çerçevede alınacak tedbirlerin bilimsel verilere dayanması ve uluslararası ticarete keyfi, ayırım gözeten, gizli veya haksız engel oluŐturmaması için zararlı organizmalarla ilgili bildirim mecburiyeti getirmektedir (Anonim 2014d).

Dünya ticaretinin, insan, hayvan ve bitki sağlığını tehlikeye sokmayacak Şekilde yürütülmesi ve sağlık amacıyla alınan teknik tedbirlerin ticareti sıkıntıya sokmaması için FAO, WTO, Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization, WHO), Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (World Organization for Animal Health, OIE) ve Dünya Bankası 2001 yılında ortaklaŐa bir konferans düzenlemiŐtir. Bu konferans sonucunda ticarete insan, hayvan ve bitki sağlığı iŐlemlerinden kaynaklanan sorunlarının çözümlü amacıyla Ticareti Geliştirme ve Standartlar Aracı (Standards and Trade Development Facility, STDF) kurulmuŐtur. STDF, SPS antlaŐmasının uygulanması ve dünyada ortaya çıkan yeni zararlı organizmalarla mücadelede alınacak tedbirlerin ve ticaretin etkilenmesinin önüne geçmek için gerekli çalışmaları yapmaktadır.

2.2 Bitki ve bitkisel ürünlerin ticaretinde tespit edilen zararlı organizmaların ve bitki sağlığına yönelik uygunsuzlukların bildirimine ilişkin gereklilikler

Ülkelerin kendi topraklarında yapmış oldukları zararlı organizmaların tespiti dışında, uluslararası ticarete konu bitki ve bitkisel ürünlerin dolaşımı sırasında yapılan bitki sağlığı kontrollerinde tespit edilen karantinaya tabi zararlı organizmaları ve diğer uygunsuzluk durumlarına ilişkin bildirim prosedürleri ise ISPM 13'de (Guidelines for the notification of non-compliance and emergency action; Uygunsuzluk ve Acil Önlemlerin Bildirimi için Rehber) belirlenmiştir. Bu standardın gereklilikleri doğrultusunda taraf ülkeler, ithalata konu sevkiyatlarda belirlenmiş olan bitki sağlığı gerekliliklerinin yerine getirilmemesi, Bitki Sağlık Sertifikalarının düzenlenmesine ilişkin uygunsuzlukların olması, ithal edilen sevkiyatlarda potansiyel bir bitki sağlığı tehlikesi ortaya koyan düzenlemeye tabi zararlı bir organizmanın tespit edilmesi ve bu durumlara karşı ithalatçı ülke tarafından alınan acil tedbirler hakkında ilgili ülkelere karşı bildirimde bulunurlar. Bu bildirimler, uygunsuzluğu, ihracatçı ülkenin durumu inceleyebileceği ve gerekli düzeltmeleri yapabileceği bir şekilde tanımlarlar. Uygunsuzluk bildirimlerinde temel amaç, uluslararası işbirliği ile düzenlenmiş zararlı organizmaların ülkeye girişi ve ülke içinde yayılışını engellemek ve uygunsuzluğa neden olan durumların tekrarını önlemek amacıyla yeterli adımların atılmasını sağlamaktır. Bu bildirimlerin kullanımı karşılıklı olup ilgili ülkeye mümkün olan en kısa sürede IPPC temas kişileri vasıtasıyla e-posta veya faks ile bildirilmeli ve ayrıca IPPC Sekretaryası veya ilgili ülkenin üye olduğu bölgesel karantina kuruluşlarına iletilmelidir.

3. Uluslararası zararlı organizma bildirim prosedürleri

Zararlı organizma bildirimlerinin gönderilmesine ilişkin prosedürler ISPM 17'de oluşturulmuştur. Bu standart; taraf ülkelerin komşu ülkeleri veya ticari partnerleri için yakın veya potansiyel tehlike oluşturabilecek zararlı organizmaların varlığına ilişkin ilk tespitlerin, popülasyonlarındaki ani ve önemli miktardaki artışların ve yayılışların bildirilmesi için sorumlulukları ve gereklilikleri tanımlamaktadır. Ayrıca, zararlı organizmaların başarılı eradikasyonları ve zararlı organizmadan arı alanların kurulumu hakkında bildirimlere de rehberlik etmektedir.

Zararlı organizma bildirimleri ülkelerin yürüttükleri gözetim programları veya spesifik sürveylere dayanmaktadır. Bu nedenle, araştırmacılar tarafından yürütülen çalışmalarda tespit edilen karantinaya tabi zararlı organizmalar ülkede NPPO tarafından yürütülen resmi sürvey çalışmaları ile gözden geçirilmeli, zararlı organizmanın kimliği, durumu ve coğrafi dağılımı doğrulanmalı ve gecikme olmaksızın bildirim yapılmalıdır. Bildirimler, doğrudan ulusal bitki koruma teşkilatını temsilen resmi olarak belirlenmiş temas kişileri tarafından yapılmaktadır.

Uluslararası Bitki Sağlığı Portalı (International Phytosanitary Portal, IPP); ülkelerin Ulusal Bitki Koruma Teşkilatları, IPPC'ye bağlı olan bölgesel bitki koruma organizasyonları ve/veya IPPC Sekretaryası arasında resmi bitki sağlığı bilgilerinin değişimini temin etmektedir. Ülkemizin de üyesi olduğu bölgesel bitki koruma organizasyonu EPPO, web sitesi üzerinden aylık olarak ülkelerin yapmış oldukları zararlı organizma bildirimlerini yayınlamaktadır. Üye ülkeler tarafından karantinaya tabi zararlı organizma olarak düzenlenmiş zararlı organizmalara ilişkin verilerin sağlandığı bir veri tabanı (PQR- Plant Quarantine data Retrieval system) da oluşturulmuştur (http://www.eppo.int/PUBLICATIONS/reporting/reporting_service.htm).

Ülkeler zararlı organizmaların bildirimlerinde IPP ya da bölgesel kuruluşlar aracılığı dışında kendi resmi ulusal web sitelerinde yayınlamak suretiyle de bildirim yapabilirler. Bu web sitelerinde yayınlanan bilgilerin diğer taraf ülkeler ya da en azından IPPC'nin erişimine açık olması gerekmektedir. Bilimsel ya da resmi dergi ve gazetelerde yapılan zararlı organizma bildirimlerinin yayınları ISPM 17 standardının gerekliliklerini karşılamamaktadır. İyi bildirim uygulamalarına ilişkin hususlar ülkelerin takip etmesi için ISPM 8'de belirlenmiştir.

3.1. EPPO zararlı organizma bildirim sistemi (İReport)

EPPO'nun Temmuz 2013'de çalışılan Zararlı Bildirim Sistemi (Pest Reporting System) sadece üye ülkelerin Ulusal Bitki Koruma Teşkilatları tarafından kullanılmaktadır. EPPO Zararlı Bildirim Sistemi güvenli bir web sitesidir. Ulusal Bitki Koruma Teşkilatları (NPPO) sadece kendi zararlı bildirimlerini gözden geçirebilmekte ve sadece yetkili personelin erişimine izin verilmektedir. Ülkemizin EPPO temsilcisi yine NPPO olarak görev yapan Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüdür. Bu sisteme veri girişi hızlı ve basit bir şekilde yapılmaktadır. Zararlının Tanımlanması, Konukçu Bitkiler, Lokasyon, Özet, Başvuru Kaynakları ve Zararlı Durumu başlıkları altında bilgiler doldurularak hazırlanmaktadır. Bitki ve zararlı isimleri için veri girişine olanak sağlamak amacıyla sistem otomatik olarak EPPO Plant Protection Thesaurus (EPPO Bitki Koruma Eş Anlamlılar Sözlüğü) içinde yer alan isimleri ve bilgisayar kodlarını önermektedir (Anonim 2014e). EPPO'nun PM 1(5)1 standardı üye ülkelere resmi olarak yapılacak zararlı organizma bildirimlerinin içermesi gereken esas bilgilerin ne olacağı hakkında yol göstermekte ve bir format sağlamaktadır. Bu format resmi zararlı organizma bildirimlerini IPPC web sitesinde göstermek için FAO tarafından kullanılan formata uygun olarak tasarlanmıştır (Anonim 2014f).

3.2. Avrupa Birliği zararlı organizma bildirim sistemi (EUROPHYT)

Avrupa Birliği üye ülkeleri tarafından "Üçüncü ülkelere gelen ve acil bitki sağlığı tehlikesi gösteren zararlı organizmanın veya ürünün alıkoyma bildirimleri hakkında usul oluşturan 21 Ocak 1994 tarihli 94/3/EC sayılı Komisyon Direktifi kapsamında bitki ve bitkisel ürün sevkiyatlarında bitki sağlığına ilişkin nedenlerden dolayı yapılan engellemelere ilişkin hızlı uyarı ve bildirim sistemi olarak EUROPHYT kullanılmaktadır. Bu sistem "European" ve "Phytosanitary" kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşturulmuş web tabanlı bir ağ ve veri tabanı sistemidir. EUROPHYT, Avrupa Komisyonu Sağlık ve Tüketici Genel Müdürlüğü (The Directorate General for Health and Consumers - DG SANCO) tarafından kurulmuş olup üye ülkelere bitki ve bitkisel ürün ticaretinde bitki sağlığı risklerini engelleyici tedbirlerin uygulanmasında güncel ve doğru bilgiye ulaşmada önemli bir destek sağlamaktadır. Uygun olmayan sevkiyatların doğrudan web bağlantısı aracılığıyla elektronik olarak bildirimlerinin yapılması, ihracatçı ülkenin bitki sağlığı otoritesine elektronik posta aracılığıyla hızlı bir şekilde bildirim gönderilmesi, tüm bildirimlerin depolandığı ve istatistiksel bilgi üreten bir veri tabanı ve bilgi sistemi olması, haftalık, aylık ve yıllık olarak kamuya açık farklı kullanıcılar için raporlar üretmesi EUROPHYT sisteminin temel özellikleridir (Anonim 2014g). EUROPHYT sadece üye ülkeler ve İsviçre tarafından kullanılmaktadır. Ülkemizde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü NPPO olarak bu sistem tarafından bildirimler için uyarılmaktadır.

4. Zararlı organizma bildirim ile ilgili ulusal gereklilikler ve mevzuat

Ülkemizde zararlı organizma bildirim ile ilgili usul ve esaslar 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile buna bağlı olarak çıkarılmış bazı mevzuata dayandırılarak belirlenmiştir. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun amacı; gıda ve yem güvenilirliğini, halk sağlığı, bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan ıslahı ve refahını, tüketici menfaatleri ile çevrenin korunmasını da dikkate alarak korumak ve sağlamaya yöneliktir.

Kanun gereğince, bitki sağlığı ile ilgili alınacak tedbirler ve uygulamalar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı sorumluluğundadır. Bu nedenle Bakanlık, ilgili kanun kapsamına giren faaliyetleri yürütmeye, ilgili taraflara görev ve sorumluluk vermeye, koordinasyon sağlamaya, uluslararası temas ve işbirliği gerektiren hususları gerçekleştirmeye yetkilidir. Ayrıca söz konusu kanunun Bitki Sağlığı ile ilgili dördüncü kısım, 15. maddesi genel olarak karantina ve mücadele faaliyetleri ile ilgili görevleri belirtilen özellikle bu maddenin, 4 üncü fıkrasında, "Bakanlık zararlı organizmalarla ilgili bildirim sistemini kurar ve işletilmesini sağlar", aynı kanunun 15. maddenin 5 inci fıkrasında ise "Bir yerde zararlı organizmanın salgın hâlinde ortaya çıkmasından haberdar olanlar Bakanlığa ihbar etmekle yükümlüdür" denilmektedir. 5996 sayılı kanun maddesi ile bitki hastalık ve zararlılarının mücadelesi ve karantinası konularında yetkili otorite olan Bakanlık, bu sorumluluğunu yerine getirebilmek için ülke genelinde gerekli veri akışını sağlayarak yönetim politikalarını oluşturmayı amaçlamaktadır.

Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayandırılarak 03.12.2011 tarih ve 28131 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bitki Karantinası Yönetmeliği'nde ülkemiz için karantinaya tabi olarak düzenlenmiş zararlı organizmaların listeleri Ek-1 ve Ek-2'de yayınlanmıştır. Ek-1 "İthalat Mani Teşkil Eden Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar" Ek-2 ise "Bazı Bitki Veya Bitkisel Ürünlerde Bulunması Halinde İthalat Mani Teşkil Eden Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar" listesini içermektedir. Bu listeler ayrıca A- Türkiye'de Varlığı Bilinmeyen Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar ve B- Türkiye'de Sınırlı Olarak Bulunan Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar olmak üzere iki sınıfta gruplandırılmaktadır. Söz konusu listelerde yer alan zararlı organizmalardan ülkemizde varlığı bilinmeyenlerin herhangi bir alanda tespit edilmeleri, varlığı bilinen ancak sınırlı bir yayılım gösterenlerin ise yeni alanlarda tespit edilmeleri durumunda Bakanlığa bildirimlerinin yapılması zorunludur. Bu yönetmelik, ayrıca bitki ve bitkisel ürün ithalatında ülkemiz bitki sağlığı gerekliliklerini belirlemektedir.

Uluslararası bitki sağlığı standardı olan ISPM No:13 standardı gerekliliklerine uygun olarak bitki ve bitkisel ürünlerin ithalatında tespit edilen uygunsuzluklara ilişkin hükümler de Bitki Karantinası Yönetmeliği'nde belirlenmiş olup ilgili ülkelere yapılacak uygunsuzluğa ilişkin "Bildirim Formu" bu yönetmelik ekinde (Ek-9) yer almaktadır.

5. Ulusal zararlı organizma bildirim prosedürleri

Ülke içinde yapılan zararlı organizmaların tespitlerinde; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı Araştırma Kuruluşları ile Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri ile bitki sağlığı konusunda diğer fakültelerde yürütülen araştırmalar sonucunda, Ülkemizde ve çalışma yapılan bölgede ilk kez tespit edilen zararlı organizmanın ekte yer alan Form (1) ve Form (2)'ye uygun olarak eksiksiz doldurulup Bakanlığımıza bildirilmesi gerekmektedir.

Bildirim bitkisağligi@tarim.gov.tr adresine elektronik ortamda ve yazılı olarak da Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼ę¼'ne resmi yollarla yapılmalıdır.

Aşağıda yer alan izelge 1'de g¼r¼ld¼ę¼ ¼zere; karantinaya tabi olup ¼lkemizde varlığı bilinmeyen zararlı organizmaların tespitinde bildirim yapılması ve yayın için izin alınması zorunludur. ¼lkemizde sınırlı olarak bulunan karantinaya tabi zararlı organizmalarla ilgili, aynı b¼lgede yapılan ikinci ve sonraki tespitlerin bildirim yapılması zorunlu olup, yayın için izin alınmasına gerek yoktur. Ancak, farklı b¼lgede aynı organizmayla ilgili yapılan tespitin bildirim ve yayını için izin alınması zorunludur.

Karantinaya tabi olmayan zararlı organizmalardan, ¼lkemizde varlığı bilinmeyen veya varlığı bilinen ancak b¼lgede ilk kez tespit edilen zararlı organizmaların bildirim zorunlu olup, yayın izni alınmasına gerek yoktur.

Çizelge 1. Zararlı organizmaların (ZO) tespitinde bildirim ve yayın izni alınması

Yapılacak İşlem	*Karantinaya Tabi Z.O.			Karantinaya Tabi Olmayan Z. O.
	Varlığı Bilinmeyen Z.O.	Sınırlı Olarak Bulunan Z.O.		
		**Aynı B¼lgede Tespit	**Farklı B¼lgede Tespit	
Bildirim	x	x	x	x
Yayın izni	x	- (***)	x	-

* Karantinaya tabi zararlı organizmalar Bitki Karantinası Y¼netmelięi ile Bitki Pasaportu Sistemi ve Operat¼rlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Y¼netmelik ekinde yer alan listedeki zararlı organizmalardır.

** Her il bir b¼lge kabul edilmektedir.

*** Konukçu bitkinin aynı olması halinde yayın iznine gerek yoktur. Farklı konukçuda tespit edildiğinde yayın izni alınmalıdır.

Bitki ve bitkisel ¼r¼n ticaretinde; Bitki Karantinası Y¼netmelięinin "Resm¼ kontroller sonucu bitki, bitkisel ¼r¼n ve diğer maddelere ilişkin engelleme ve bildirim" başlıklı 13.maddesine uygun olarak engellenen bitki, bitkisel ¼r¼n ve diğer maddelerle ilgili olarak inspekt¼rler tarafından iki iř g¼n¼ içinde Y¼netmelik Ek-9'da yer alan "Bildirim Formu" İngilizce olarak d¼zenlenmekte, m¼h¼rlenip elektronik ortamda ve postayla Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼ę¼ne g¼nderilmektedir. Genel M¼d¼rl¼k tarafından ilgili ¼lkeye engellemeye ilişkin bildirimde bulunulmakta ve giriş kapılarına konu ile ilgili bilgi verilmektedir.

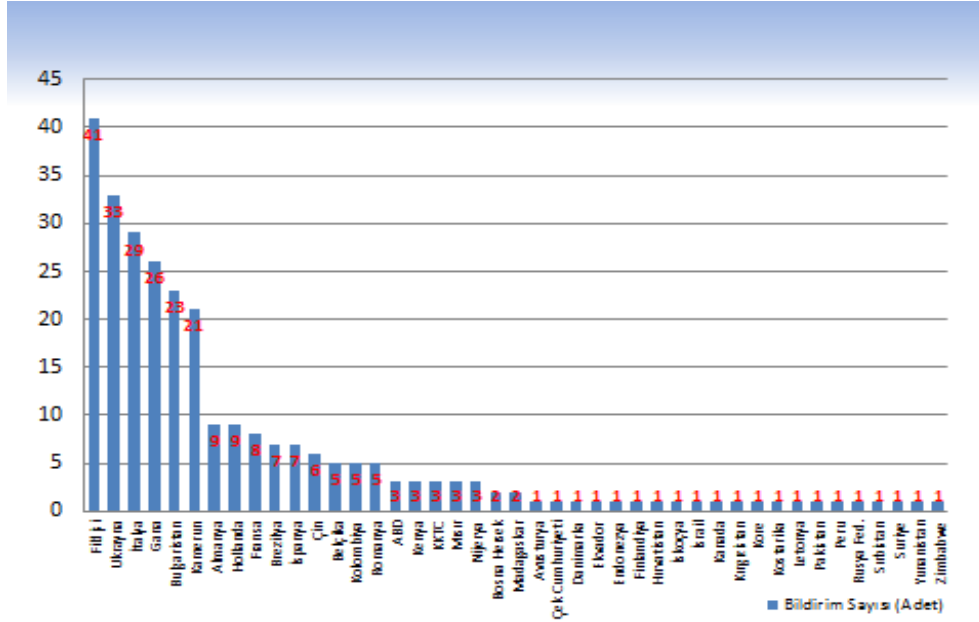
SONUÇ VE DEğERLEDİRME

¼lkemizde, bitki ve bitkisel ¼r¼nlerin ticaretinde tespit edilen zararlı organizmalara ve bitki sağlığına y¼nelik diğer uygunsuzluklara ilişkin olarak 2011-2013 yılları arasında ISPM 13 gereklilikleri doğrultusunda, ithalatta y¼r¼t¼len resmi kontroller sonucu d¼zenlenen bildirim sayıları izelge 2'de verilmiş olup bu oran yıllara g¼re farklılık g¼stermektedir.

Çizelge 2. 2011-2013 yıllarına ait ithalat sonucu yapılan bildirimler

YIL	İthalatta işlem adedi	Yaptığımız bildirimler
2011	39.887	121
2012	46.721	212
2013	51.475	259

Bitki ve bitkisel ürün ithalatında bitki sağlığına yönelik yetkili giriş gümrüklerinde inspektörler tarafından yürütülen resmi kontrollerde 2013 yılına ait ülkeler bazında yapılan bildirimler Şekil 3'te gösterilmiştir. Yapılan bildirim sayıları fazla olan Fildişi Sahili ve Gana Cumhuriyetleri'nden ithal edilen kakaolarda karantinaya tabi olmayan depo zararlılarının (*Ephestia cautella*, *Tribolium confusum*), Ukrayna'dan ithal edilmek istenen orman ürünlerinde Bitki Karantinası Yönetmeliği, Ek-4'de belirlenen özel şartlara uygunsuzluk ve karantinaya tabi *Monachamus* spp. tespiti ile İtalya'dan ithal edilmek istenen süs bitkilerinde yine karantinaya tabi organizma tespiti (*Meloidogyne* spp.) gibi nedenlerle bildirimler düzenlenmiştir.

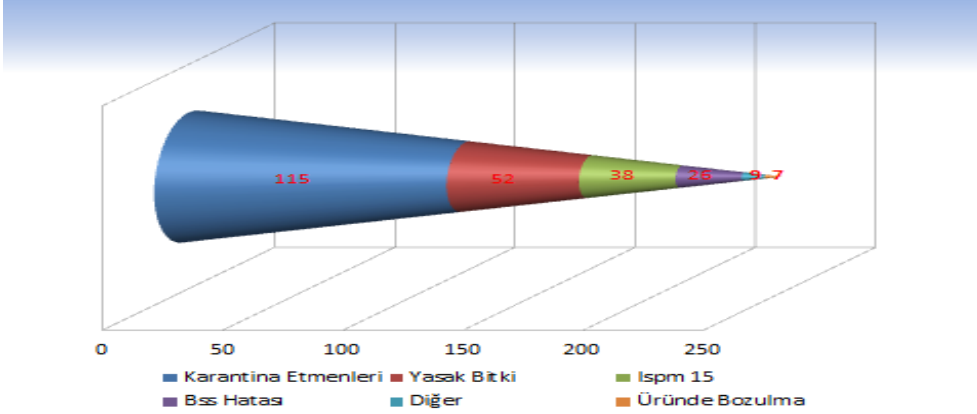

Şekil 3. 2013 yılında Ülkemiz tarafından Ülke bazında yapılan bildirim sayıları.

Bitki Karantinası Yönetmeliğinin 13. maddesinin gerekliliklerine uygun olarak ülkeye girişinde karantinaya tabi zararlı organizma tespit edilen bitki ve bitkisel ürünler geldiği ülkeye iade edilmekte veya imha edilmektedir. Karantinaya tabi olmayan ve mücadelesi mümkün olan zararlı organizmalar için ise uygun dezenfeksiyon işlemi (fümigasyon, ilaçlama vb.) yapıldıktan sonra temiz olanların girişine izin verilmektedir. Karantinaya tabi olmayan ancak ülkemizde varlığı bilinmeyen veya mücadelesi mümkün olmayan zararlı

organizmalar için Zararlı Risk Analizi yapılmakta ve bu analiz sonucunda riskli bulunanların ülkeye girişine izin verilmemektedir.

Bitki ve bitkisel ürün ihracatımızda diğer ülkeler tarafından düzenlenen bildirimlerde yoğun olarak ticaretin yapıldığı AB üyesi ülkeler ve Rusya Federasyonu başta gelmektedir. Yapılan bildirimler başlıca, karantina zararlıları, yolcu beraberli yasak veya Bitki Sağlık Sertifikası olmaksızın gönderilen bitkiler ve sevkiyatlara eşlik eden ahşap ambalaj malzemelerinde ISPM 15 (Regulation of wood packaging material in international trade; uluslararası ticarete ahşap ambalaj malzemelerine ilişkin düzenleme) gerekliliklerine uygunsuzluk gibi nedenlerle yapılmıştır. Ülkemize yapılan bildirimlerin nedenleri Şekil 4'de gösterilmiştir.

Şekil 4: 2013 Yılında Bildirim Alınma Nedenleri.

Bitki ve bitkisel ürünlerin uluslararası ticaretinde IPPC gereklilikleri doğrultusunda sevkiyatların alıcı ülke koşullarına uygun olması ve ülkelerin belirlediği karantina zararlılarından arı olması gerekmektedir. Uluslararası ticarete bitki sağlığı nedenleri ile yapılan kısıtlamalarda şeffaflığı sağlamak ve ülke topraklarını diğer ülkelerden bulaşabilecek zararlı organizmalardan korumak amacıyla gerek karantina zararlıları gerekse diğer uygunsuzluk gerekçeleri ile yapılan engellemeler Zararlı Risk Analizi çalışmalarında da bir veri kaynağı olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle hem bitki sağlığına yönelik gerekli tedbirleri yerine getirmek hem de karantina bildirimlerinde ülke içinde ve diğer ülkeler ile sağlıklı veri akışı sağlamak ve bir veri tabanı geliştirmek ülkemizde öncelikli olarak geliştirilmesi gereken konular arasındadır.

Zararlı organizmaların bildirim, dünya üzerindeki zararlı organizma dağılımının belirlenmesi ve uluslararası mücadele stratejileri ve uygulamalarının gerçekleştirilmesi için yasal ve teknik bir zorunluluktur. Yapılan bildirimlerle, diğer ülkeler tarafından bitki ve bitkisel ürün ticareti ile bağlantılı risklerin değerlendirilmesi, bu risklerin yönetilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve gerektiğinde revize edilmesi mümkün olabilmektedir.

Araştırmacıların bilimsel çalışmalar sonucu elde ettikleri ilk tespit paylaşımı, önleyici tedbirlerin zamanında alınmasını ve zararlı organizmanın yayılmasının önüne geçilmesini ve kısa sürede eradike edilebilmesini sağlayacaktır.

Yine, epidemilerin ve başarılı mücadele çalışmaları sonucu eradike edilmiş zararlıların bildirimleri, bildirilen zararlı organizmayla bulaşık ülkelerin mücadele çalışmalarında bir referans olarak kullanılabilir.

Bitki ve bitkisel ürünlerin ithalatında tespit edilen uygunsuzluklara ilişkin yapılan bildirimlerle zararlı organizmaların ülkeler, hatta kıtalararası yayılmasının önüne geçilecektir.

Karantinaya tabi zararlı organizmaların veya ilk tespit edilen zararlı organizmaların ulusal temas noktası olan NPP0'ya bildirilmemesi durumunda gerekli tedbirlerin alınmasında geç kalınmakla ve ulusal yükümlülükler yerine getirilmemiş olmaktadır. Ayrıca, yanlış yapılan veya daha sonra doğrulanamayan hatalı zararlı organizma bildirimleri ülkemiz itibarını ve ticaretini olumsuz etkilemektedir.

Bildirimlerin Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'de yer alan formlara uygun olarak ve usulünce yapılması halinde, zararlı organizmalara ait bir bildirim sistemi kurulmuş olacak, istenmesi halinde buradaki mevcut bilgiler akademik çevrelerle paylaşılacaktır.

Bildirim yapılacak (NPP0) iletişim bilgileri:

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı
web : www.tarim.gov.tr
e-mail: bitkisagligi@tarim.gov.tr
Tlf : 0 312 2587613- 0 312 2587745
Fax : 0 312 2587789

Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Bildirim Formu (1)

I. Bildirimde Bulunan Kişiyeye Ait Bilgiler	
Adı Soyadı	
Görev Yaptığı Yer	
Görevi-Uzmanlık alanı	
İletişim Bilgileri	Tel.
	E-mail

II. Bildirime Ait Genel Bilgiler	
Bildirim Tarihi	
Organizmanın Bilimsel Adı	
Bildirim Nedeni	☐ Organizmanın ülkede ilk kez tespit edilmesi
	☐ Ülkede mevcut olan organizmanın herhangi bir yerde varlığının belirlenmesi

III. Bildirimin Lokasyonu ve Tarihlerine Ait Bilgiler				
Sıra No	Tespit Edildiği İl-İlçe-Köy	Tespit Edilme Tarihleri (Gün/Ay/Yıl)	Ada/Parsel No (Mümkünse)	GPSKoordinatları (Mümkünse)
1	/ /			
2	/ /			

*Bu tablodaki satırlar artırılabilir

IV. Bildirimi Yapılan Zararlı Organizma ve Konukçuya Ait Bilgiler			
Organizmanın Biyolojik Dönemi			
Organizmanın Tespit Edildiği Konukçu Bitki/Bitkiler ve Fenolojisi	1-	3-	4-
Teşhis Metodu			
Konukçu Bitki/Bitkilerdeki Belirtileri ve Zararın Şiddeti			
Organizmanın Olası Bulaşma Yolları ve Kaynağı			
Organizmanın Diğer Konukçuları (Bilimsel Adları)	1-	3-	
	2-	4-	
Organizmanın Diğer Konukçu Bitkideki Belirtileri ve Zararın Şiddeti			

*Bu tablo, tespit edilen her yer için çoğaltılarak doldurulabilir

V. Elektronik Fotograf ve İlave Bilgiler
(Organizmaya, belirtilere ve oluşan zarara ilişkin yeterli sayıda fotograf ile organizma hakkında belirtmekte yarar görülen ilave bilgi ve

* Form (1) "İlk kez tespit edilen karantina organizmalarının yayın yapılmadan önce Bakanlığımızdan izin almak maksadıyla yapılan bildirimlerde kullanılan form"

Karantinaya Tabi Olmayan Zararlı Organizma Bildirim Formu (2)

I. Bildirimde Bulunan Kişiyeye Ait Bilgiler	
Adı Soyadı	
Görev Yaptığı Yer	
Görevi-Uzmanlık alanı	
İletişim Bilgileri	Tel.
	E-mail

II. Bildirime Ait Genel Bilgiler	
Bildirim Tarihi	
Organizmanın Bilimsel Adı	
Bildirim Nedeni	☐ Organizmanın ülkede ilk kez tespit edilmesi
	☐ Ülkede mevcut olan organizmanın herhangi bir yerde varlığının belirlenmesi

III. Bildirimin Lokasyonu ve Tarihlerine Ait Bilgiler				
Sıra No	Tespit Edildiği İl-İlçe-Köy	Tespit Edilme Tarihleri (Gün/Ay/Yıl)	Ada/Parsel No (Mümkünse)	GPS Koordinatları (Mümkünse)
1	/ /			
2	/ /			

*Bu tablodaki satırlar artırılabilir

IV. Bildirimi Yapılan Zararlı Organizma ve Konukçuya Ait Bilgiler			
Organizmanın Biyolojik Dönemi			
Organizmanın Tespit Edildiği Konukçu Bitki/Bitkiler ve Fenolojisi	1-	3-	
	2-	4-	
Teşhis Metodu			
Konukçu Bitki/Bitkilerdeki Belirtileri ve Zararın Şiddeti			
Organizmanın Olası Bulaşma Yolları ve Kaynağı			
Organizmanın Diğer Konukçuları (Bilimsel Adları)	1-	3-	
	2-	4-	
Organizmanın Diğer Konukçu Bitkideki Belirtileri ve Zararın Şiddeti			

*Bu tablo, tespit edilen her yer için çoğaltılarak doldurulabilir

V. Mücadele Önerileri

VI. Elektronik Fotoğraf ve İlave Bilgiler (Organizmaya, belirtilere ve oluşan zarara ilişkin yeterli sayıda fotoğraf ile organizma hakkında belirtmekte yarar görülen ilave bilgi ve değerlendirmeler)

* Form (2) "Ülkemizde varlığı bilinen fakat çalışma yapılan bölgede ilk kez tespit edilen karantina organizmaları için bilgi maksatlı bildirimlerde kullanılan form"

BİLDİRİM FORMU
NOTIFICATION OF INTERCEPTION OF A CONSIGNMENT OR HARMFUL ORGANISM
(ZARARLI ORGANİZMA VEYA SEVKİYATI ENGELLEME BİLDİRİMİ)

1. CONSIGNOR (Gönderici) a. Name (İsim): b. Address (Adres): c. Country (Ülke):	2. INTERCEPTION FILE (Engelleme Dosyası) a. Reference number (Referans no): TR.../.../... Requests for message to be sent to (dağıtım yapılacak kuruluşlar) b. Member States (Üye ülkeler) c. EPPO
3. CONSIGNEE (Alıcı) a. Name (İsim): b. Address (Adres): c. Country (Ülke): d. Country + e. Place of destination: (Ülke ve varış yeri):	4. a. Plant Protection Organization of (Bitki Koruma Teşkilatı): b. to (gideceği Bitki Koruma Teşkilatı) 5. a. Country (ülke) + b. Place of export (İhraç eden yer): 6. a. Country (Ülke) + b. Place of origin (Malın menşei):
7. TRANSPORT a. Mode of transport (Taşıma şekli): b. Mean(s) of transport (Taşıma araçları): c. Identification(s) (Özellikleri):	9. IDENTIFICATION OF THE CONSIGNMENT (Sevkiyatın tanımı) a. Type of document (Belgenin tipi): b. Document number (Belge no): c. Country (Ülke) + Place of issue (Hazırlandığı yer): d. Date of issue (Hazırlanma tarihi):
8. Point of entry (Giriş yeri):	
10. DESCRIPTION OF THE INTERCEPTED PART OF THE CONSIGNMENT (Sevkiyatın engellenen kısmının tanımı) a. Type of package(s)/container(s): (Ambalajın/taşıyıcının çeşidi) b. Distinguishing mark(s) of package(s)/container(s): (Ambalaj/taşıyıcının ayırt edici işaretleri) c. Number(s) of package(s)/container(s): (Ambalaj/taşıyıcının sayısı) d. Plant, plant product or other object: (Bitki, bitkisel ürün veya diğer maddeler) e. Class of commodity: (Ticari malın çeşidi)	11. a. Net mass/volume/number of units in the consignment: (Sevkiyat içindeki malın net ağırlık / hacim/birim sayısı) b. Unit of measure : (Ölçü birimi) 12. a. Net mass/volume/number of units of the intercepted part: (Engellenen kısmın net ağırlık/hacim/birim sayısı) b. Unit of measure: (Ölçü birimi) 13. a. Net mass/volume/number of units of the contaminated part: (Bulaşık kısmın net ağırlık/hacim/birim sayısı) b. Unit of measure: (Ölçü birimi)
14. REASON(S) FOR INTERCEPTION (Engelleme nedeni) a. Reason(s) (Neden(ler)): b. Scientific name of the harmful organism : (Zararlı organizmanın bilimsel adı) c. Extent of the contamination : (Bulaşmanın derecesi)	
15. MEASURES TAKEN (Alınan önlemler) a. Measures (Önlemler) : b. Extent of the measures (Önlemin kapsamı) : QUARANTINE IMPOSED (Uygulanan Karantina) c. Begin date: d. Anticipated end date: (Başlangıç tarihi) (Tahmini bitiş tarihi) f. Country (Ülke) +g. Place of quarantine (Karantina yeri) :	16. FREE TEXT (İlave bilgi)
17. INFORMATION ON THE INTERCEPTION (Engelleme hakkında bilgi) a. Place/check point (Kontrol noktası/yeri) : b. Official service (Resmi servis) : c. Date (Tarih) :	18. SENDER OF THE MESSAGE (Mesajı gönderen) a. Official service + b. Official stamp : (Resmi servis + resmi mühür) c. Person responsible for the file : (Dosyadan sorumlu kişi) d. Date (Tarih): e. İmza:

KAYNAKLAR:

- Anonim 2014a. FAO. International Plant Protection Convention. Rome.p.313.https://www.ippc.int/sites/default/files/documents/20130606/1329129099_ippc_2011-12-01_reformatted_2013060615%3A12--103.03%20KB.pdf
- Anonim 2014 b. International Standards for Phytosanitary Measures (ISPMs)
<https://www.ippc.int/standards>
- Anonim 2014c. Convention or the establishment of Eoropena and Mediterranean Plant Protection Organization.
http://www.eppo.int/ABOUT_EPPO/convention/EPPO_Convention.pdf
- Anonim 2014 ç. General phytosanitary measure.
<http://archives.eppo.int/EPPOStandards/general.htm>
- Anonim 2014 d. Introduction to SPS agreement.
http://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/sps_agreement_cbt_e/c1s3p1_e.htm
- Anonim 2014e. EPPO Pest Reporting System
http://www.eppo.int/DATABASES/pest_reporting/pest_reporting.htm
- Anonim 2014f. Format for pest reports
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2338.2011.02494.x/pdf>
- Anonim 2014g. The EUROPHYT Network
http://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosafety/europhyt/network_en.htm